

Nastavni predmet: **Hrvatski jezik**

Razred: **VIII.**

Nadnevak: **31. ožujka 2020.**

Nastavna jedinica: **Subjektivna rečenica**

Upute za učenike:

Čitaj pažljivo zadatke i slijedi navedene upute za svaku aktivnost.

Aktivnost 1.

Ponovi naučeno.

Što je subjekt?

Na koja pitanja odgovara subjekt?

Koje vrste riječi mogu u rečenici biti subjekt?

Koja je razlika između izrečenog i neizrečenog subjekta?

Što je besubjektivna rečenica?

Razmisli.

O kome ili o čemu se radi u ovim rečenicama?

Vlak je kasnio ... **Što** je kasnilo? **Vlak.**

Otac je bio uznemiren ... **Tko** je bio uznemiren? **Otac.**

Jedan je čovjek galamio ... **Tko** je galamio? (Jedan) **čovjek.**

Švicarska je bogata zemlja. **Što** je bogato? **Švicarska.**

Ja nisam vidio. **Tko** nije vidio? **Ja.**

Narod jednako jede i pije. **Tko** pije i jede? **Narod.**

Ništa kod nas nije u redu. **Što** nije u redu? **Ništa.**

Subjekt je (neobvezni) dio rečenice iz kojeg se saznaje o kome se ili čemu radi, tko je vršitelj radnje. U rečenici se uz subjekt postavlja pitanje *tko?* (ljudi, životinje, biljke) ili *što?* (pojave, stvari), što znači da je subjekt dio rečenice koji je u nominativu.

Subjekt se može nalaziti na bilo kojem mjestu u rečenici, obično uz predikat. No, često se mora subjekt dopuniti subjektivnim dopunama, koje odgovaraju na pitanja *tko? ili što?, čiji?, koji?* i *kakav?*

Subjekt u rečenici može biti izostavljen/neizrečen.

Aktivnost 2.

Ponovi subjekt tako što ćeš odigrati i ovu igru.

<https://wordwall.net/hr/resource/467674/subjekt>

Aktivnost 3.

Pogledaj kako je izrečen subjekt u rečenicama.

(Nakon što staviš naslov u bilježnicu, pažljivo prepisi.)

Subjektivna rečenica

Ljutko se uvijek ljuti. – tko? **Ljutko**

- subjekt izrečen jednom riječju

Patuljak Ljutko se uvijek ljuti. – tko? **Paljutak Ljutko**

- subjekt izrečen skupom riječi

Što mi se čini?
↑
Čini mi se / **da si ljut.**
glavna   zavisna

Tko dvaput daje?
↑
Dvaput daje / **tko brzo daje.**
glavna   zavisna

- subjekt izrečen zavisnom (subjektivnom) rečenicom

- **Subjektivna rečenica je zavisno složena rečenica u kojoj zavisna surečenica služi glavnoj kao subjekt.**
- **U glavnoj surečenici nema subjekta.**
- **Odgovara na pitanja tko? ili što?**
- **Vežnici: odnosne zamjenice (tko, što, koji) i veznik da.**
- **Zarez – obrnuti slijed, nabranje:**
Da si ljut, čini mi se. – inverzija (obrnuti slijed)

Aktivnost 4.

Pogledaj shemu.

subjektna rečenica

SUBJEKT

Što je subjekt? Subjekt označava biće, predmet ili pojavu o kojoj se u rečenici govori.

Pitanja Subjekt odgovara na pitanja **Tko?** (za živo) i **Što?** (za neživo).

Izricanje Subjekt je najčešće izrečen **imenicom u nominativu**. U službi subjekta mogu biti i **zamjenice**, **poimeničeni pridjevi**, **glazoli u infinitivu** i **brojevi**.

IZRICANJE SUBJEKTA

izrečeni subjekt

neizrečeni subjekt

više subjekata

skup riječi

↓ jedna riječ

Fran voli igrati videoigre. Tko? (Fran)

Voli igrati videoigre. Tko? (on, Fran)

Fran i djed Luka vole igrati videoigre.

SUBJEKTNA REČENICA

↓ rečenica

Primjer **Tko zna, neka se javi.**
Tko rano rani, dvije sreće grabi.

Što je subjektna rečenica? Zavisnosložena rečenica u kojoj zavisna surečenica služi glavnoj kao subjekt.

Veznička služba Odnosne zamjenice tko, što, koji i veznik da

Prepoznavanje U glavnoj surečenici nema subjekta. Odgovara na pitanja za subjekt: Tko? Što?

Zarez obrnuti slijed, nabranjanje

besubjektivna rečenica

Pripovijeda se o tom događaju.
Oglasilo se u večernjim satima.

Rečenica u kojoj nema subjekta zove se besubjektivna rečenica.
Subjekt se u takvoj rečenici ne može odrediti ni iz glagolskog oblika ni iz konteksta rečenice.

Aktivnost 5.

U vježbenici uradi zadatke o subjektu i subjektnoj rečenici.